

worden binnen de innovatieve ontwikkelingen voor de sector (langetermijnperspectief).

Hans en Leander nemen dit verder op en houden ons op de hoogte.

- 20 september 2023: gesprek met meemoo over de diensten van meemoo. Op basis hiervan is M HKA gestart met een marktonderzoek om te bekijken welke DAMS-systemen op de markt zijn en gaat het museum in gesprek met diverse actoren in het veld. In 2024 zou hier een doorbraak moeten gemaakt worden.
- op 25 januari 2024 staat het volgende gesprek met meemoo gepland.

M HKA geeft in dit kader aan dat het opportuun zou zijn als het museum als een soort waarnemer aanwezig kan zijn op het programmabureau, aangezien M HKA heel wat ervaring heeft rond storytelling met ensemble.org. Het departement neemt deze vraag mee naar de projectverantwoordelijken binnen het departement.

3 BEHEERSOVEREENKOMST: ADDENDUM

Cfr. Presentatie in bijlage 1, beheersovereenkomst

De minister nam recent de beslissing om de structurele toelage voor het M HKA te verhogen met 1,6 miljoen euro. Deze middelen werden geoormerkt:

- 800.000 euro: structurele werking
- 600.000: institutioneel traject
- 200.000: CKV

De verhoging van de toelage moet nog begrotingstechnisch verwerkt worden, wat onder meer inhoudt dat er nog een advies van de Inspectie van Financiën gevraagd moet worden..

De verhoging van de middelen wordt verwerkt in het ontwerp van addendum en zal ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

Het M HKA bedankt voor deze extra middelen die zeer belangrijk zijn voor de verdere werking van het museum. In de eerste plaats zal het museum zich focussen op de digitale transformatie, waarvoor het M HKA de aanvraag heeft gedaan en waarvoor de middelen zijn toegewezen. Daarnaast zijn er nog heel wat openliggende lijnen in het routeplan naar een cultureel-erfgoedinstelling. Het departement stelt voor om in het addendum bij deze middelen het institutioneel traject in zijn algemeenheid te vermelden.. In het addendum zal ook een strategische doelstelling toegevoegd worden rond de voorbeeldwerking van de cultureel-erfgoedinstellingen, waarbij samenwerking tussen de cultureel-erfgoedinstellingen en kennisdeling met de sector wordt aangemoedigd. Deze doelstelling wordt ook opgenomen in de overeenkomsten met KMSKA en Musea Brugge.

M HKA wil deze intentie wel aangaan, maar geeft wel aan dat ze op dit ogenblik nog achterop hinken als cultureel-erfgoedinstelling. Het museum heeft geen eigen depot, weinig aankoopmiddelen, ... Er zit een spanning met de werkelijkheid. Het museum kan in de praktijk nu geen voorbeeldrol opnemen omdat het te ver staat van een minimale basiswerking. M HKA wil hier graag doen wat het kan maar vraagt dat de strategische doelstelling als een intentieverbintenis wordt geherformuleerd, in de zin van '... streeft ernaar ...' Het departement geeft aan dat ze sowieso proactief kennis kunnen delen over een aantal aspecten uit de werking: de internationale samenwerking, het traject rond de nieuwbouw, ...

4 TOEKOMSTTRAJECT M HKA

Cfr. Presentatie in bijlage 1, toekomsttraject M HKA

4.1 Nieuwbouw

De huidige stand van zaken is gekend door iedereen rond de tafel. Momenteel is er onduidelijkheid over het vergunbaar bouwvolume op de projectsite Hof van Beroep en is de selectiecommissie uitgesteld. Er wordt onderzocht of er een mogelijkheid zou zijn om met twee locaties te werken en de museumfunctie 'onderzoek' in een ander gebouw te herbergen. Momenteel lopen de politieke gesprekken hier nog over. De budgetten voor het aanstellen van het ontwerpteam staan op de begroting 2024. Om de gunning dit jaar nog rond te krijgen, moet het projectdossier ten laatste eind maart 2024 herwerkt zijn.

M HKA geeft aan dat het Zuiderspershuis reeds ter sprake kwam in een gesprek met de Antwerpse Bouwmeester als mogelijke tweede locatie. M HKA geeft ook aan dat het niet slecht is om meer volume te verkrijgen dan strikt noodzakelijk, zodat de ruimte ook gebruikt kan worden voor alternatieve financiering. Het werken met twee locaties is enkel een oplossing als de twee gebouwen zich mentaal op eenzelfde site bevinden.

4.2 Collectiecentrum Antwerpen

Stad Antwerpen plant de bouw van een collectiecentrum voor de collecties van de musea Stad Antwerpen. Momenteel zijn ze op zoek naar een ontwerpteam. Aangezien de stad mogelijk bij Vlaanderen komt aankloppen voor co-financiering, vonden het kabinet en het departement het noodzakelijk om ook de depotnoden van de eigen Vlaamse instellingen mee te capteren. Het departement neemt de noden van M HKA mee tijdens het verder overleg. Deze namiddag is er verder overleg met stad Antwerpen om te bekijken of er in het collectiecentrum mogelijkheden zijn om deze noden op te vangen. Het departement ziet ook zeker opportuniteiten om structureler samen te werken rond collectiebeheer met de Antwerpse musea en expertise uit te wisselen. Het blijft echter allemaal zeer onzeker, aangezien de middelen om dit project te realiseren nog niet voorhanden zijn. Het departement houdt het M HKA op de hoogte over de verdere ontwikkelingen.

4.3 Aanwerving coördinatoren

In het kader van het nieuwbouwtraject zal het departement twee projectcoördinatoren aanwerven in 2024:

- Museaal coördinator bouwproject M HKA (1 VTE)
- Projectcoördinator institutioneel traject (1 VTE)

De timing van de selectieprocedure is echter nog niet bekend en is even blijven liggen met de onzekerheden over het nieuwbouwtraject. Het departement neemt dit verder op na de kerstvakantie.

M HKA geeft aan dat dit sleutelfiguren zullen zijn in het traject, zeker in de beginperiode. Het is dan ook belangrijk om dit proces niet te vertragen en klaar te staan bij de start. Deze medewerkers moeten samen mee kunnen gaan in heel het elan. Elke maand is goud waard. Het departement geeft aan dat ze zich hier bewust van zijn, maar dat ze ook rekening moeten houden met de timing van de personeelsdienst. Zodra er groen licht is, zullen de vacatures gepubliceerd worden. In januari zullen de voorbereidingsdocumenten met de functiebeschrijving en de aansturing van deze coördinatoren verder verfijnd worden door het departement en voor bespreking voorgelegd worden.

5 INDIENRONDE 2025

Cfr. Presentatie in bijlage 1, beheersovereenkomst

De huidige minister besliste om een indienronde voor de eigen instellingen te organiseren in 2025. Het departement legt een aantal principes over deze indienronde voor ter bespreking.

1. Timing:

- Infosessie over procedure en in te dienen documenten 6 maanden op voorhand (september 2024)
- Indiendatum: 1 april 2025

Dit is duidelijk.

2. Beleidsplanningstraject voor 2026-2030 > beleidsplan bij het dossier

M HKA kaart aan dat de term 'aanvraagronde' mogelijks niet van toepassing is, aangezien het eigenlijk gaat om het aanleveren van een beleidsvoorbereidend document over het toekomsttraject van het museum. Op basis hiervan kan de minister beslissen wat hij wel of niet volgt. M HKA ziet dit als een eerste taak voor de coördinator van het toekomsttraject. Het departement beaamt dat het inderdaad geen aanvraag is, positief of negatief. Het gaat inderdaad om de ambities van het museum en welk scenario de minister zal volgen.

Volgens het M HKA is dit beleidsvoorbereidend document over het toekomsttraject van het museum een logische output vanuit het institutioneel traject. Het departement geeft aan dat dit niet bij de functiebeschrijving hoort van de coördinator, aangezien deze in de eerste plaats praktisch en organisatorisch moet toezien op de verwezenlijking van de doelstellingen van het (geactualiseerd) routeplan. M HKA geeft aan dat voor hen een coördinator coördineert eerder dan toezicht te houden: deze medewerker heeft maar meerwaarde als hij of zij praktisch en organisatorisch bijdraagt aan de beleidsvoorbereiding waarvoor M HKA zelf geen capaciteit heeft. Deze coördinator heeft tegelijk inderdaad niet de verantwoordelijkheid om het toekomstig beleid verder uit te stippelen. Dat is aan de minister die de krijtlijnen uitzet, en vervolgens aan de instelling.

Dit zal verder besproken worden in het kader van de selectieprocedure voor de coördinator.

Ook dient verder bekeken te worden in welke mate het museum en het departement hierin zullen samenwerken, aangezien er een grote verwevenheid is.

3. Aanvraag beoordeeld door één commissie van experts voor alle dossiers (KMSKA, M HKA, Mu.ZEE, Kasteel van Gaasbeek, Roger Raveel Museum en CKV)

M HKA geeft als opmerking mee dat het niet eenvoudig zal zijn om in één commissie voldoende expertise samen te brengen die kan oordelen over de zeer diverse eigen instellingen. Is het mogelijk om voor elk type instelling een andere commissie samen te stellen? Voor een cultureel-erfgoedinstelling heb je een heel andere expertise nodig dan instellingen die in een landelijk perspectief zitten. Per cultureel-erfgoedinstelling ligt dit dan ook nog eens anders. M HKA geeft de bedenking mee dat minstens voor elk

van de twee eigen erfgoedinstellingen een afzonderlijke visitatiecommissie wordt voorzien, zoals in het kunstendecreet het geval is, in geval van M HKA gericht op een internationaal hedendaagse kunstmuseum.

Het departement beaamt dat er iets valt te zeggen voor verschillende commissies, maar dat dit verder bekeken en beargumenteerd moet worden.

4. Advies basis voor toelage en nieuwe overeenkomst.
Geen opmerkingen.

6 INHOUDELIJKE WERKING 2023

M HKA geeft een presentatie van de realisaties van het museum per afdeling. Cfr. presentatie in bijlage 2, inhoudelijke werking juni-november 2023

Wat de artistieke presentatie betreft heeft het M HKA 12 artistieke bouwstenen gedefinieerd. Bij het volgende structurele overleg zal Nav, die vandaag afwezig is, de bouwstenen toelichten aan het departement.

Museum Spelen was een eerste tentoonstelling voor kinderen. Dit traject was vernieuwend en het museum heeft veel bijgeleerd rond het werken met en voor kinderen.

Wat de collectie betreft, geeft het museum ook een overzicht van de realisaties. Hierbij kaart M HKA aan dat ze aankoopmiddelen hebben via Stad Antwerpen en deze middelen dezelfde grootorde heeft als de Vlaamse middelen. Het is echter slechts een overeenkomst voor deze legislatuur. De stukken die aangekocht worden, zijn ook een verrijking voor de Vlaamse collectie.

M HKA vraagt ook hoe het zit met het overdragen van Pepto Bismo van Panamarenko naar het museum. Het departement vraagt dit intern verder na en houdt M HKA op de hoogte. Het M HKA vraagt om zeker ook te vragen naar de werken op papier.

Wat betreft behoud en beheer kaart M HKA de calamiteit aan door waterlek in in het ondergrondse depot en de ondersteuning vanuit het departement bij het huren van een extern depot. Het departement zal AG Vespa in gebreke stellen. M HKA vraagt of depot Vilvoorde een optie is in de toekomst, indien er zich nog risico's voordoen? Het departement geeft aan dat de mogelijkheid kan bekeken worden. Er is uiteraard voldoende info nodig over aard en omvang van de werken waarvoor noodopslag nodig is. Belangrijk is om dit goed te plannen, zodat indien er geen andere oplossing is, er eventueel ruimte kan gemaakt worden. .

Als laatste punt komt de audit over de langdurige bruiklenen van privé-personen aan bod. M HKA heeft een stand van zaken over de opvolging bezorgd aan het departement. Laurence zal een overleg inplannen met Jan in voorjaar 2024 om dit samen te overlopen en te evalueren.

7 ZAKELIJKE WERKING 2023

Cfr. Presentatie bijlage 3, financiering

Wat HR betreft, geeft het M HKA mee dat ze in de laatste fase zitten voor de herziening van alle functiebeschrijvingen en classificaties. Volgend jaar staan de onderhandelingen met de sociale partners gepland. Ook het opleidingstraject met de leidinggevendenden is nog gaande.

Wat facility betreft, zijn er trajecten opgestart rond duurzaamheid onder andere. Er is een goede samenwerking met departement en facilitair bedrijf.

M HKA geeft een stand van zaken van het budget 2023, zie presentatie. Er is een besteding van 83%. Er zijn nog steeds stijgende kosten, die moeilijk onder controle blijven. Maar uiteindelijk komt het museum er goed uit. De opbrengsten zijn goed, maar er is wel een klein negatief resultaat. Dit op basis van begrotingsaanpassingen in mei, gekeken naar kosten en opbrengsten. Hier mededeling dat de reserve niet opgenomen kon worden, plus stijgende kosten voor depot. Dus er moesten opbrengsten weg gehaald worden, die dan ook gecompenseerd werden bij de kosten. Maar de energiepremie werd dan wel toegekend.

Ook de begroting voor 2024 wordt kort toegelicht, met oormerking bijkomende middelen. Het departement deelt de toelage mee van 2024 en maakt de opmerking dat de verhoging van de toelage met 1.600.000 nog niet verwerkt is in de begroting. Zoals eerder aangegeven moet voor de herverdeling binnen de Vlaamse begroting nog een advies van de Inspectie van Financiën gevraagd worden. Begin 2024 zal daardoor enkel de werkingssubsidie zonder verhoging uitbetaald kunnen worden (museale werking: 6 097 071 euro, rol: 227 929 euro).

De nieuwe statuten van het M HKA worden nog voor de kerstvakantie ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

8 COLLECTIE

Cfr. presentatie in bijlage 1, collectie

Het voorstel voor addendum bij de bewaargevingsovereenkomst werd goedgekeurd en ligt nu ter ondertekening bij M HKA. Ook wordt bekeken op welke manier de overeengekomen waarde van de kunstwerken kan geactualiseerd worden en of er een externe taxateur kan gevraagd worden voor de lijst belangrijke werken. M HKA zal een voorstel voor de lijst 'belangrijke werken' bezorgen

De controle van de inventaris is bijna afgerond (streefdatum 1 april 2024).

Het beschrijvingsmodel hedendaagse kunst wordt opgeleverd tegen 31 januari 2024.

Over de standplaatscontroles voor de kabinetten worden nog afspraken gemaakt onderling.

Wat het aankoopbudget betreft, geeft het departement mee dat er nog een restbudget is dit jaar. Er is 50.000 euro beschikbaar, dat wordt overgedragen naar volgend jaar toe. Voor het volgend jaar gaan we mogelijks, omwille van de bewarende maatregelen, voor de eerste jaarhelft een beperkt budget voor aankopen hebben. Hier moet rekening mee gehouden worden.

Rond collectieverwerving geeft M HKA de bedenking mee dat ze de oefening zullen moeten doen de volgende jaren hoe de collectie verder scherp gesteld kan worden en welke collectiestukken hieraan toegevoegd moeten/kunnen worden. Vanuit L'internationale vraag om gemeenschappelijke aankopen te doen met twee/drie musea. Men denkt dit te doen voor Palestijnse kunstenaars nu. Dit kan een experiment zijn naar de toekomst toe. Het is een relevant moment om deze inspanning te doen momenteel. Ook om dit complementair te bekijken met onze Israëlische kunstenaars. De vraag is of dergelijke constructie mogelijk is in de toekomst? Het departement antwoordt dat er precedents zijn in het verleden om gedeelde aankopen te realiseren. Meestal wel erg complexe modellen. De vraag is hoe ver hierin te gaan.

9 INFRASTRUCTUUR

Cfr. presentatie in bijlage 1, infrastructuur

Het departement geeft een kort overzicht van de lopende zaken. Verschillende historische pijnpunten en opmerkingen van de brandweer zijn weggewerkt. De calamiteit van het depot wordt verder opgevolgd.

M HKA dankt voor de goede samenwerking.

10 OVERKOEPELDE TRAJECTEN DEPARTEMENT

Cfr. presentatie in bijlage 1, overkoepelende trajecten

Het departement geeft een overzicht van relevante overkoepelende trajecten. Voor details, zie presentatie.

Het decreet voor de inbetalinggeving van cultuurgooederen ter voldoening van de erfbelasting werd in 2023 aangepast en vereenvoudigd. De definitie van cultuurgooederen werd uitgebreid (erfgoed waarvan de verwerving een duidelijke verrijking betekent voor de collectie, ook sleutelwerken!), de marktwaarde werd verhoogd met 20%, de procedure werd vereenvoudigd, enz. De Topstukkenraad geeft een bindend advies over de waarde van het cultuurgood en de bestemming (publiek museum in Vlaanderen). Daarnaast oordeelt ze ook of het inderdaad een topstuk of sleutelwerk is. De beslissing wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Publicatie over de collectie zal in maart 2024 gepresenteerd worden door Collectie Vlaamse Gemeenschap.

Wat de pilootprojecten kunstenerfgoed betreft, geeft het M HKA mee dat ze zeker 30 aanvragen hebben begeleid, waarvan er maar 1 of 2 gehonoreerd zijn. Dat was een grote inspanning. Het museum vraagt om bij de toekenning van de projectsubsidies rekening te houden met de grote noden in de beeldende kunst hieromtrent.

11 AFSPRAKEN

De data van de volgende structurele overlegmomenten worden vastgelegd:

- 11 juni 2024 in departement - met Secretaris-Generaal Bart Temmerman
- 3 december 2024 in M HKA

BIJLAGEN

1. Presentatie van het departement
2. Presentatie van M HKA, trajecten digitaal museum
3. Presentatie van M HKA, inhoudelijke werking
4. Presentatie van M HKA, financiën